

Intentieverklaring Nederlands als Vreemde Taal

PREAMBULE

Het Nederlands is in de landen Aruba, Curaçao en Sint-Maarten een officiële taal evenals op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba, de drie eilanden die samen Caribisch Nederland vormen. De taal is er echter in veel gevallen geen omgangstaal. Dat stelt bijzondere eisen aan het onderwijs in en van het Nederlands. Sinds enkele jaren is in het Caribisch gebied een transitie gaande van moedertaalonderwijs Nederlands naar duurzaam kwaliteitsvol onderwijs Nederlands als vreemde taal (NVT). De Taalunie speelt daarin een rol vanuit haar expertise met (beleid voor) onderwijs in en van het Nederlands als vreemde taal.

Er bestaan reeds samenwerkingsverbanden op het gebied van de Nederlandse taal tussen de Taalunie en de relevante ministeries van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten: het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame ontwikkeling van Aruba, het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport van Curaçao en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport van Sint-Maarten. Sinds enige tijd ligt er meer nadruk op ondersteuning en samenwerking op het gebied van de Nederlandse taal in een meertalige omgeving.

Wat betreft samenwerking met de onderwijsinstanties op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba is binnen de reguliere werkzaamheden van de Taalunie het Taalunieverdrag van toepassing. Daarnaast is de Taalunie facilitator van het Caribische netwerk voor Neerlandistiek en onderwijs Nederlands, CARAN.

De Taalunie is als beleidsorganisatie voor het Nederlands en beleidsvoerder én expertisecentrum Nederlands als Vreemde Taal een erkende partij die ondersteuning en advies biedt in de meertalige Caribische onderwijscontext.

De Taalunie

- opereert hierbij niet op zichzelf maar werkt samen met de lokaal bevoegde instanties en in lokale netwerken;
- gaat uit van de reële (meertalige) taalsituatie en behoeften vanuit het veld;
- sluit aan bij doelstellingen en uitgangspunten van het lokale onderwijsbeleid;
- stimuleert het wederzijds benutten van kennis en expertise;
- gaat uit van tweerichtingsverkeer (hier: tussen Europese en Caribische expertise);
- zet sterk in op professionalisering van lesgevers en ontwikkeling van materiaal met en door lesgevers en niet op totaalmethodes;
- gaat uit van uitbreiding en verankering van lokale expertise;
- is voorstander van pluralistisch taalbeleid;

In augustus 2017 is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van Nederland tijdelijk aanvullende financiële ondersteuning aan de Taalunie toegekend ten behoeve van extra werkzaamheden die nodig zijn voor de bestendiging van de transitie van Nederlands als moedertaal naar Nederlands als Vreemde Taal en een duurzame infrastructuur voor NVT in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden.

Betreffende het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal in het Caribisch gebied

tussen

het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame ontwikkeling van Aruba
het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport van Curaçao
het Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport van Sint-Maarten
en de Nederlandse Taalunie,

hierna te noemen als: Partijen

Overwegende dat

- de Nederlandse taal in het Caribisch deel van het Koninkrijk één van de officiële talen is;
- de Nederlandse taal in het Caribisch gebied voor de meeste leerlingen en een grote groep docenten echter een vreemde taal is;
- de Nederlandse taal in de verschillende onderwijsniveaus op alle eilanden een belangrijke rol speelt in verband met doorstroom naar vervolgopleidingen en kansen op de arbeidsmarkt;
- de taalontwikkeling van een vreemde taal een weloverwogen didactische aanpak bij zowel de taal- als de zaakvakken vereist;

sprekende de Partijen de volgende intentie uit:

Artikel 1 Doelen en uitgangspunten

1. Deze intentieverklaring heeft als doel samenwerking te bevorderen en te faciliteren op het gebied van het onderwijs van Nederlands als Vreemde Taal (als vak of als instructietaal) met het oog op een kwalitatief goed onderwijsaanbod en daarmee een optimale taalontwikkeling van de leerlingen in de meertalige Caribische context.
2. Deze intentieverklaring zal binnen het wettelijk kader van de betreffende landen worden uitgevoerd en heeft geen bindend karakter.

Artikel 2 Reikwijdte van de samenwerking

1. Gezamenlijke activiteiten binnen het kader van deze intentieverklaring zullen worden uitgevoerd op het terrein van voorschoolse en naschoolse educatie, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, (middelbaar) beroepsonderwijs, hoger (beroeps)onderwijs en universitair onderwijs.
2. De Partijen wensen de ontwikkeling van contacten tussen geïnteresseerde onderwijsinstanties en onderwijsinstellingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk te ondersteunen.

3. De Partijen wensen door samen te werken een kwalitatief goed onderwijsaanbod NVT te bewerkstelligen. Dit in samenspraak met en met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen. De samenwerking is met name gericht op onderstaande activiteiten:
- a. uitwisseling van informatie op het gebied van leermiddelenontwikkeling, goede praktijkvoorbeelden, onderzoeksresultaten, publicaties, onderwijsliteratuur en taalbeleid NVT;
  - b. professionalisering van nieuwe en zittende leerkrachten/docenten en pedagogische medewerkers op alle onderwijsniveaus;
  - c. organisatie van gezamenlijke conferenties en bij- en nascholingen ter bevordering van expertise op het gebied van NVT;
  - d. gemeenschappelijke onderzoeksprojecten op dit gebied.

Artikel 3   NVT-netwerk

Teneinde nu en in de toekomst een goede basis te bieden voor bovenstaande activiteiten ondersteunen de Partijen de totstandkoming van een gemeenschappelijk NVT-netwerk met als doel het borgen en uitwisselen van materiaal en expertise via bijeenkomsten en een digitaal platform. Uitgangspunten zijn:

- a. het NVT-netwerk bestaat uit personen werkzaam in de verschillende geledingen van het (NVT-)onderwijs van de zes (ei)landen behorend tot het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden;
- b. het NVT-netwerk bepaalt zijn eigen werkwijze met inachtneming van deze intentieverklaring;
- c. in het NVT-netwerk wisselen de deelnemers op regelmatige basis expertise en goede praktijkvoorbeelden uit met betrekking tot de ontwikkeling van NVT en identificeren zij prioriteiten betreffende mogelijke gemeenschappelijke activiteiten op het gebied van NVT-onderwijs;
- d. het NVT-netwerk voert, al dan niet in samenwerking met partners, projecten uit ter bevordering van het NVT-onderwijs;
- e. bij de ondersteuning en bevordering van het NVT-netwerk kan de Taalunie - waar gewenst, zinvol en mogelijk- een bijdrage leveren in de vorm van (co)financiering, inhoud, deskundigheid en netwerken.

Gemeenschappelijke activiteiten met betrekking tot deze intentieverklaring zijn op basis van (co)financiering voortvloeiend uit de eigen budgetverantwoordelijkheid van de deelnemende partijen en afhankelijk van een financiële, inhoudelijke of personele geleverde of te leveren bijdrage.

Artikel 4   Wijzigingen

Deze intentieverklaring kan op ieder moment aangepast of gewijzigd worden door middel van een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen. Iedere Partij kan het initiatief nemen voor het voorstellen van wijzigingen.

Artikel 5 Inwerkingtreding, looptijd en verlenging

1. Deze intentieverklaring treedt in werking op de dag van ondertekening en heeft een geldigheidsduur van vijf (5) jaar.
2. Deze intentieverklaring kan na schriftelijke toestemming van alle partijen worden verlengd voor een nader te bepalen periode.
3. Het staat alle partijen vrij om zich, zonder verdere verplichtingen, terug te trekken uit deze overeenkomst. In dit geval worden de andere partijen hierover schriftelijk geïnformeerd.

Ondertekend in vijfvoud in Willemstad, Curaçao op 8 februari 2019

De Minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame ontwikkeling van Aruba,
de heer Armando R. Lampe

De Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport van Curaçao,
mevrouw Marilyn Alcalá-Wallé

De Minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport van Sint-Maarten,
de heer Wycliffe S. Smith

Voor de Nederlandse Taalunie, de Algemeen Secretaris,
de heer Hans Bennis

Getekend voor gezien:
De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van Nederland
mevrouw Ingrid van Engelshoven
